

PATVIRTINTA:

VšĮ K. Griniaus slaugos ir palaikomojo gydymo ligoninės
direktoriaus įsakymu 2025 m. balandžio 3 d. Nr. BP-35

VŠĮ K. GRINIAUS SLAUGOS IR PALAIKOMOJO GYDYMO LIGONINĖS ATSISAKYMO TEIKTI ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PASLAUGAS IR JŲ NUTRAUKIMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. VšĮ K. Griniaus slaugos ir palaikomojo gydymo ligoninės (toliau Ligoninės) atsisakymo teikti asmens sveikatos priežiūros paslaugas ir jų nutraukimo tvarkos aprašas (toliau - Aprašas) nustato asmens sveikatos priežiūros paslaugų (toliau – ASP paslaugos) teikimo pacientui, besielgiančiam nederamai ir nepagarbiai arba kurio veiksmai kelia grėsmę Ligoninės sveikatos priežiūros specialistų, darbuotojų, pacientų, trečiųjų asmenų sveikatai ar gyvybei ASP paslaugų teikimui, ASP paslaugų nepradėjimo, atsisakymo teikti ASP paslaugas, laikino ASP paslaugų teikimo sustabdymo ir nutraukimo tvarką bei sąlygas bei Ligoninės sveikatos priežiūros specialistų ir (ar) kitų Ligoninės darbuotojų veiksmus esant šioms aplinkybėms.

2. Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo 12 straipsnio 8 ir 9 dalimis.

3. Aprašas numato pareigas Ligoninės pacientams su Ligoninės sveikatos priežiūros specialistais, darbuotojais, kitais Ligoninės pacientais, trečiaisiais asmenimis esantiems Ligoninės patalpose ir teritorijoje elgtis deramai bei savo veiksmais nekelti pavojaus įvardintų asmenų gyvybei ir sveikatai bei Ligoninėje vykstantiems asmenų sveikatinimo procesams.

4. ASP paslaugų teikimo sustabdymas ar nutraukimas, kai paciento veiksmai yra nederami ir/ar kelia pavojų Ligoninės sveikatos priežiūros specialistams, darbuotojams, kitiems Ligoninės pacientams, tretiesiems asmenims, nėra laikomas prieštaraujančiu gydytojo ir/ar sveikatos priežiūros specialisto profesinės etikos principams.

5. Teikiant būtinąją medicinos pagalbą, nepradėti teikti ASP paslaugų teikimo arba sustabdyti jų teikimą galima tik tuo atveju, kai asmuo (pacientas) savo veiksmais kelia grėsmę sveikatos priežiūros specialisto, kito teikiant sveikatos priežiūros paslaugą dalyvaujančio sveikatos priežiūros įstaigos darbuotojo ir (ar) kitų pacientų sveikatai ar gyvybei ir kai yra išnaudotos visos galimybės pašalinti šią grėsmę arba tokių galimybių nėra. Pašalinus šią grėsmę arba jai išnykus, būtinoji medicinos pagalba turi būti pradėta teikti arba tęsiama nedelsiant.

II SKYRIUS

ATSISAKYMO TEIKTI ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PASLAUGAS IR JŲ NUTRAUKIMO SĄLYGOS

6. Paciento nederamo ir nepagarbaus elgesio, Ligoninės sveikatos priežiūros specialistų, darbuotojų, pacientų, trečiųjų asmenų atžvilgiu, ir/ar trukdančio teikti kokybiškas paslaugas jam pačiam ir kitiems pacientams, atpažinimo požymiai:

6.1. fizinį skausmą sukeliantys paciento veiksmai (sugriebimas už rankos, pastūmimas, sudavimas, įspyrimas ir kt.);

6.2. nepriimtinas, nepageidaujamas paciento fizinis kontaktas (glostymas, plekštelėjimas, grybštelėjimas ir kt.), siekimas prisiliesti (apkabinti, prisitraukti arčiau ir kt.) ar tokio fizinio kontakto reikalavimas;

6.3. žeminančių žodžių, gestų, nukreiptų prieš Ligoninės sveikatos priežiūros specialistų, darbuotojų, pacientų, trečiųjų asmenų savivertę ir savijautą, naudojimas;

6.4. tiesioginiai arba netiesioginiai grasinimai, gąsdinimai, nepagrįsti kaltinimai, kurie Ligoninės sveikatos priežiūros specialistams, darbuotojams, pacientams, tretiesiems asmenims sukelia neigiamas emocijas ar prastą savijautą;

6.5. Ligoninės sveikatos priežiūros specialistų, darbuotojų, pacientų, trečiųjų asmenų žeminimas, siekiant sumenkinti pasitikėjimą savimi, išjuokti ar pašiepti išvaizdą, statusą ar elgesį, įžeisti garbę ir orumą, įskaudinti;

6.6. paciento veiksmai, kuriais siekiama paveikti sveikatos priežiūros specialistą atlikti darbus arba suteikti ASP paslaugas, nesusijusias su sveikatos priežiūros specialisto kompetencijomis ir/ar vykdomomis funkcijomis;

6.7. kiti nepriimtini, bauginantys, žeminantys ar įžeidžiantys paciento veiksmai, trukdantys jam pačiam ar kitiems pacientams gauti kokybiškas ASP paslaugas.

7. paciento elgesio, keliančio grėsmę Ligoninės sveikatos priežiūros specialistų, darbuotojų, pacientų, trečiųjų asmenų sveikatai ir gyvybei, sveikatinimo paslaugų teikimui, atpažinimo kriterijai:

7.1. pacientas nereaguoja į sveikatos priežiūros specialisto ar kito darbuotojo nurodymus, yra įsitempęs, neadekvatus, pasirengęs panaudoti fizinį ir/ar psichologinį smurtą;

7.2. pacientas grasina panaudoti fizinį smurtą, nepriklausomai nuo pasekmių;

7.3. pacientas rankoje turi ginklą, peilį ar bet kokį daiktą, kuris gali būti panaudotas kaip ginklas ar kaip priemonė sukelti fizinį skausmą ir/ar pavojų gyvybei;

7.4. pacientas blaškosi, mojuoja rankomis, bėgioja, šaukia, spardosi, mēto daiktus ar pan., tuo sukeldamas pavojų sau ir (ar) kitiems.

8. Atsisakymo teikti ASP paslaugas ar ASP paslaugų teikimo nutraukimo sąlygos:

8.1. pacientui neteikiama ir nėra reikalinga teikti būtinoji medicinos pagalba;

8.2. paciento nederamas elgesys nėra nulemtas jo sveikatos būklės;

8.3. pacientas nekeičia savo elgesio po prašymo nutraukti nederamą elgesį ir elgtis deramai bei pagarbiai;

8.4. pacientas nenutraukia savo nederamo ir grėsmingo elgesio po įspėjimo dėl ASP paslaugų teikimo nutraukimo.

III SKYRIUS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS SPECIALISTO VEIKSMAI

9. ASP paslaugų teikimo metu, identifikavus Aprašo 6 ir 7 punktuose nurodytus nederamus ir nepagarbius paciento elgesį ir/ar veiksmus, keliančius grėsmę Ligoninės sveikatos priežiūros specialistų, darbuotojų, pacientų, trečiųjų asmenų sveikatai ar gyvybei, atliekami šie veiksmai:

9.1. jei paciento elgesys, yra nederamas ir/ar kelia grėsmę Ligoninės sveikatos priežiūros specialistų, darbuotojų, pacientų, trečiųjų asmenų sveikatai ir gyvybei, sveikatos priežiūros specialistas nepradeda teikti arba sustabdo paslaugų teikimą ir šalina grėsmę. Specialistas kviečia į pagalbą kitus sveikatos priežiūros specialistus, darbuotojus ir (ar) policiją, atsižvelgiant į poreikį ir galimybes;

9.2. pašalinus grėsmę, tačiau išliekant paciento nederamam ir nepagarbiam ir kitas grėsmes keliančiam elgesiui, sveikatos priežiūros specialistas įvertina paciento atvykimo (siuntimo) aplinkybes bei sveikatos būklę ir priima sprendimą dėl paslaugų teikimo, vadovaudamasis toliau aprašyta veiksmų seka;

9.3. jei paciento nederamas ir nepagarbus elgesys nekelia grėsmės arba grėsmė pašalinta, atliekami šie veiksmai:

9.3.1. jei paciento nederamą ir nepagarbų elgesį lėmė jo sveikatos būklė ir (ar) pacientui reikalinga būtinoji medicinos pagalba, pacientui nedelsiant teikiamos arba tęsiamos reikiamos paslaugos;

9.3.2. jei paciento nederamas elgesys nėra nulemtas jo sveikatos būklės ir (ar) nėra būtinosios medicinos pagalbos poreikio:

9.3.2.1. paciento paprašoma nutraukti nederamą ir nepagarbų elgesį;

9.3.2.2. jei po prašymo pacientas nutraukia nederamą ir nepagarbų elgesį, jam teikiamos paslaugos;

9.3.2.3. jei po prašymo pacientas nenutraukia nederamo elgesio, jis įspėjamas, kad paslaugų teikimas dėl nederamo ir nepagarbaus elgesio bus nutrauktas;

9.3.2.4. jei po įspėjimo pacientas nenutraukia nederamo ir grėsmingo elgesio, jis informuojamas, kad paslaugų teikimas yra nutraukiamas. Pacientas informuojamas, kad norėdamas gauti asmens sveikatos priežiūros paslaugas Ligoninėje turi registruotis iš naujo teisės aktų nustatyta tvarka, arba kreiptis į kitą gydymo įstaigą.

9.3.2.5. jei po įspėjimo pacientas nutraukia nederamą ir grėsmingą elgesį, Ligoninės gydytojas, paciento elgesį, dėl kurio galėjo būti nutraukiamas ASP paslaugų teikimas, aprašo Gydyimo stacionare ligos istorijos pirmojo lapo antroje pusėje, grafoje „Kiti ypatingi atžymėjimai, pastabos“ (pasirašo ir spaudu patvirtina gydytojas, pasirašo dar du Ligoninės darbuotojai), nurodydamas įvykio datą, laiką vietą ir tikslų paciento elgesį, inicijuoja nepageidaujamo įvykio fiksavimą. Nesant Ligoninės gydytojo, Ligoninės bendrosios praktikos slaugytojas nederamą ir grėsmingą paciento elgesį, dėl kurio galėjo būti nutraukiamas ASP paslaugų teikimas, aprašo Gydyimo stacionare ligos istorijos „slaugos dienynė“ (pasirašo ir spaudu patvirtina bendrosios praktikos slaugytojas, pasirašo dar du Ligoninės darbuotojai), nurodydamas įvykio datą, laiką vietą ir tikslų paciento elgesį, inicijuojant nepageidaujamo įvykio fiksavimą.

9.4. atsisakymas teikti ASP paslaugas, vadovaujantis Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo 12 straipsnio 9 dalimi, vykdomas:

9.4.1. Ligoninės gydytojo, paciento elgesį, dėl kurio nutraukiamas ASP paslaugų teikimas, aprašant Gydyimo stacionare ligos istorijos pirmojo lapo antroje pusėje, grafoje „Kiti ypatingi atžymėjimai, pastabos“ (pasirašo ir spaudu patvirtina gydytojas, pasirašo dar du Ligoninės darbuotojai), aprašant įvykio datą, laiką vietą ir tikslų paciento elgesį, inicijuojant nepageidaujamo įvykio fiksavimą bei inicijuojant gydytojų konsiliumą. Galutinį sprendimą dėl ASP paslaugų nutraukimo priima gydytojų konsiliumas (dalyvaujant slaugos administratoriui);

9.4.2. Ligoninės bendrosios praktikos slaugytojo (nesant gydytojo), paciento elgesį, dėl kurio nutraukiamas ASP paslaugų teikimas, aprašant Gydyimo stacionare ligos istorijos „slaugos dienynė“ (pasirašo ir spaudu patvirtina bendrosios praktikos slaugytojas, pasirašo dar du Ligoninės darbuotojai), aprašant įvykio datą, laiką vietą ir tikslų paciento elgesį, inicijuojant nepageidaujamo įvykio fiksavimą bei inicijuojant gydytojų konsiliumą. Galutinį sprendimą dėl ASP paslaugų nutraukimo priima gydytojų konsiliumas (dalyvaujant slaugos administratoriui);

9.4.3. Ligoninės gydytojas, jam nesant bendrosios praktikos slaugytojas, apie netinkamą ir grėsmingą paciento elgesį bei ASP paslaugų teikimo nutraukimo inicijavimą, nedelsiant informuoja Gydyimo stacionare ligos istorijos Sutikimo dėl paciento valios pareiškimo, dėl slaugos ir palaikomojo gydymo, asmens duomenų tvarkymo ir informacijos teikimo lapo antroje pusėje, grafoje „III. Dėl informacijos gavimo ir teikimo“ nurodytus asmenis ir Ligoninės administraciją;

9.4.5. Gydytojų konsiliumas, apie sprendimą nepradėti ar nutraukti, pradėti teikti ar tęsti ASP paslaugas, dėl netinkamo ir grėsmingo paciento, informuoja Gydyimo stacionare ligos istorijos Sutikimo dėl paciento valios pareiškimo, dėl slaugos ir palaikomojo gydymo, asmens duomenų tvarkymo ir informacijos teikimo lapo antroje pusėje, grafoje „III. Dėl informacijos gavimo ir teikimo“ nurodytus asmenis ir Ligoninės administraciją.

9.5. jei atlikus Aprašo 9.4.1. ir 9.4.2. punktuose numatytus veiksmus, nėra galimybės nedelsiant organizuoti gydytojų konsiliumą, Ligoninės gydytojas ar bendrosios praktikos slaugytojas, pacientui nenutraukiant netinkamo ir grėsmę keliančio elgesio, kviečia policiją dėl

paciento patalpinimo į atitinkamo profilio asmens sveikatos priežiūros įstaigą. Pacientas informuojamas apie policijos pareigūnų iškvietimą.

9.6. Atsisakius teikti paslaugas arba nutraukus jų teikimą, sveikatos priežiūros specialistas ar kitas darbuotojas pacientui nurodo išvykti iš Ligoninės. Jei pacientas atsisako išvykti, kviečiama policija. Pacientas informuojamas apie policijos pareigūnų iškvietimą.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

10. Pacientas, manydamas, kad dėl atsisakymo teikti jam paslaugas, paslaugų teikimo sustabdymo ar nutraukimo buvo pažeistos jo teisės, turi teisę pateikti skundą Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatyme nustatytais tvarka ir pagrindais.

11. Pasikeitus Apraše nurodytų teisės aktų nuostatomis, teisės aktams netekus galios ar įsigaliojus naujiems teisės aktams, kurie kitaip reguliuoja Apraše aptariamus aspektus, Aprašu vadovaujamosi tiek, kiek jis neprieštaruoja Lietuvos Respublikos teisės aktams, kartu atsižvelgus į pasikeitusį teisės aktuose įtvirtintą teisinį reguliavimą.
